Skolelederforbundet

Skolelederforbundets høringsuttalelse – Representantforslag 152 S (2024–2025)

Skolelederforbundet takker for anledningen til å gi innspill til representantforslag 152 S fra Venstre. Forslaget inneholder en rekke tiltak for å styrke norsk forskningsinnsats og konkurransekraft internasjonalt. Flere av forslagene er relevante for skole- og barnehagesektoren og for vår overordnede ambisjon om å styrke forskningsbasert praksis og kunnskapsledelse i hele utdanningsløpet.

Vi vil understreke at representantforslaget bør ses i sammenheng med Meld. St. 14 (2024–2025) Sikker kunnskap i en usikker verden, og at forslagene i dette dokumentet kan bidra til å konkretisere og utfylle meldingen på viktige områder

Kommentarer til de enkelte forslag:

Opptrappingsplan for offentlige investeringer i FoU (minst 1 % av BNP)

Forskningsmeldingen viser til 3 %-målet (1 % offentlig, 2 % privat) for FoU-investeringer, men legger ikke frem en konkret opptrappingsplan. Skolelederforbundet støtter behovet for forutsigbar finansiering og mener en konkret plan kan bidra til bedre langsiktighet og kapasitet i hele forskningssystemet. Dette bør sees i sammenheng med meldingen og vurderes som et virkemiddel for å operasjonalisere eksisterende mål.

Fjerning av obligatorisk norskopplæring for utenlandske Ph.d.-kandidater

Forskningsmeldingen omtaler behovet for å rekruttere og beholde internasjonale forskertalenter og forenkle innpass og administrative prosesser. Skolelederforbundet støtter tiltak som senker unødvendige barrierer, men påpeker at integrasjon og språkforståelse fortsatt er viktig for kandidater som forblir i sektoren. Forslaget kan bidra til bedre internasjonal rekruttering, men bør følges opp med fleksible, frivillige språkopplæringstilbud.

Fjerning av krav om egenbetaling for studenter fra land utenfor EØS/Sveits

Forskningsmeldingen omtaler ikke dette spørsmålet. Som fagforening for ledere i skole og barnehage har Skolelederforbundet ikke prinsipielle innvendinger, men påpeker at eventuell bortfall av inntekter ikke må svekke institusjonenes grunnfinansiering eller utdanningskvalitet.

Innføring av «næringstermin» for ansatte i akademia

Forskningsmeldingen omtaler behovet for tettere samarbeid mellom forskning og arbeidsliv, men foreslår ikke konkrete ordninger som dette. Skolelederforbundet ser verdien av mobilitet og kompetanseutveksling også i offentlig sektor, men ser samtidig at dette forslaget er vanskelig å gjennomføre

Gaveforsterkningsordninger og bedre insentiver for private bidrag til forskning

Forskningsmeldingen omtaler behovet for mangfoldige finansieringskilder, men foreslår ingen nye økonomiske insentivordninger. Skolelederforbundet mener private bidrag kan være verdifulle, særlig dersom de også rettes mot praksisnære og profesjonsrettede prosjekter. Forslaget kan vurderes inn i oppfølgingen av meldingen, med tydelige føringer for hvilke områder slike ordninger bør gjelde.

Skolelederforbundet

Opptrappingsplan for grunnbevilgninger til forskningsinstituttene

Forskningsmeldingen bekrefter at forskningsinstituttene er viktige, men omtaler ikke en konkret opptrappingsplan. Skolelederforbundet mener styrkede institutter kan være viktige for å utvikle praksisnær forskning også for skole og barnehage.

Like konkurransevilkår for deltakelse i EUs rammeprogrammer

Forskningsmeldingen er tydelig på Norges ønske om fortsatt deltakelse i Horisont Europa og peker på behovet for styrket tilrettelegging. Forslaget er i tråd med meldingen og bør følges opp for å sikre at norske institusjoner kan delta uten økonomisk tap.

Tilleggsstøtte for å sikre fullfinansiering av EU-prosjekter

Forskningsmeldingen anerkjenner utfordringen med underfinansiering av EU-prosjekter. Forslaget konkretiserer dette og gir en løsning. Tiltaket bør vurderes som et oppfølgingstiltak til meldingen, for å sikre at intensjonene om internasjonal deltakelse realiseres.

Retur-EU som en del av instituttfinansieringen

Forskningsmeldingen omtaler Retur-EU, men gir ikke konkrete føringer. Skolelederforbundet mener dette er særlig viktig for å sikre deltakelse i forskningssamarbeid med høy relevans for offentlig sektor.

Modeller for mer forskning i næringslivet – f.eks. forskningsstiftelser

Forskningsmeldingen fremmer behovet for mer næringslivsinvolvering, men skisserer ikke konkrete modeller. Skolelederforbundet mener tilsvarende tiltak også bør vurderes i offentlig sektor, f.eks. stiftelser for kommunal, praksisnær forskning. Forslaget bør vurderes som del av en bredere strategi for forskningsfinansiering – og utvides til også å gjelde offentlig sektor.

Skolelederforbundet anbefaler at representantforslag 152 S vurderes som et supplement til Meld. St. 14 (2024–2025). Flere av forslagene gir mulighet til å konkretisere meldingen, særlig knyttet til: Internasjonal deltakelse, finansiering, og samarbeid mellom forskning og praksisfelt.

Vi mener også at flere forslag kan styrke arbeidet med profesjonsrettet og praksisnær forskning, noe som er sentralt for kvalitet og utvikling i utdanningssektoren.